

Premi Bones Pràctiques de Dinamització Lectora

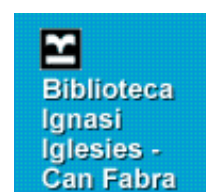
Lectura fàcil 2012

**[CLUB DE LECTURA DELS
HABITATGES AMB SERVEIS PER A
GENT GRAN “JOAN TORRAS”]**

Ajuntament de Barcelona

*La lectura d'un bon llibre és un diàleg incessant
en el que el llibre parla i l'ànima respon*

André Maurois

Índex

- Presentació de l’entitat
- Descripció dels Habitatges
- Presentació Club de Lectura
- Objectius
- Metodologia de les sessions
- Relació dels llibres de Lectura Fàcil treballats
- Properes lectures 2012-2013
- Activitats complementàries
- Opinions de les participants
- Resultats obtinguts
- Conclusions

- **Presentació de l'entitat**

L'Associació **Benestar i Desenvolupament** —**ABD**— es una ONG declarada d'Utilitat Pública, va néixer a la dècada dels anys 80. S'ocupa de la prevenció, el tractament, la inserció i la investigació en camps de la promoció de l'autonomia de les persones grans i persones amb situació de dependència, la SIDA, les drogodependències, la violència domèstica, la família i la infància en risc, i el foment i formació del voluntariat. ABD conta amb un àmplia projecció territorial amb seus a Catalunya, Madrid, Andalusia i Balears.

La missió d'ABD es fomentar un model de convivència social, compromès i solidari, que millori la qualitat de vida de les persones i faciliti la integració social dels grups més desfavorits o en risc d'exclusió.

Els valors que guien el treball d'ABD són:

- Respecte cap a tot tipus de diferències
- El compromís amb un model de convivència solidari i participatiu
- La professionalitat d'equips per a una intervenció eficaç
- La transparència en la gestió econòmica, financera, legal i fiscal
- La creativitat en l'aplicació de millores tècniques i de gestió

ABD esta formada per un **equip interdisciplinari** amb professionals de diversos àmbits i disposa a la vegada d'un potencial humà de més de 270 voluntaris/àries socials i acull estudiants universitaris en període de formació pràctica. Fomenta la **participació ciutadana** mitjançant la col·laboració activa amb d'altres organitzacions i la promoció del voluntariat amb l'objectiu de cimentar un grup humà i una xarxa social que generi **valors cívics de solidaritat i de justícia**.

Amb la finalitat de mantenir i millorar la qualitat dels serveis, **ABD** ha posat en funcionament sistemes de garantia de qualitat basats en el *Sistema de gestió de qualitat integrat* (EFQM, ISO 9001/2008, ISO 14000, Servei de salut i prevenció de riscos laborals), el compliment de la Llei de Protecció de dades de caràcter personal per garantir la confiança dels usuaris i clients, la realització d'auditories sobre Transparència i Bones practiques dirigida les Organitzacions no Governamentals i l'elaboració de plans de millora continua i el seguiment d'una activitat professionals centrada en les persones.

- **Descripció dels Habitatges amb Serveis**

Els Habitatges amb Serveis són un establiment compost d'un conjunt d'habitatges amb estances d'ús comú que ofereix un servei d'acolliment alternatiu a persones grans autònomes, majors de 60 anys, les circumstàncies socioeconòmiques i/o familiars de les quals no els permeten romandre a la pròpia llar.

La seva missió es oferir a les persones grans de la ciutat de Barcelona un habitatge adaptat, segur, confortable i integrat a la comunitat, amb el suport necessari, tant d'atenció directa (personal del centre) como indirecta (teleassistència), perquè els faciliti el manteniment dels nivells d'autonomia personal el màxim temps possible. Aquest suport que s'ofereix manté a l'usuari en contacte amb personal especialitzat les 24 hores del dia.

Els **Habitatges amb serveis per a gent gran “Joan Torras”** estan ubicats al districte de Sant Andreu a Barcelona i van ser inaugurats l'any 2007. Promoguts pel Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona (PMHB) i l'Àrea de Qualitat de vida, igualtat i esports de l' Ajuntament de Barcelona. Gestionats per part de l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD). Amb capacitat reconeguda per a 158 usuaris. L' Edifici disposa de 5 espais comunitaris:

- Sala d' informàtica: amb 5 ordinadors amb connexió a Internet a l'abast dels usuaris.
- Sala de lectura: amb llibres i revistes per consulta.
- Sala de Xerrades: espai destinat a xerrades comunitàries.
- Sala Polivalent: amb taules i cadires per a la realització de tallers i/o grups de conversa.
- Terrassa

- **Presentació del Club de Lectura**

El Club de Lectura és un taller cultural setmanal que s'ofereix als usuaris/ies dels habitatges des del mes de març de 2010. La base d'aquest projecte és, evidentment, la lectura, però també l'escriptura i la conversa, ja que a través dels llibres seleccionats es pretén crear un espai per a compartir sentiments, experiències, sensacions i pensaments.

El llibre es presenta com un punt de partida que, més enllà de potenciar el plaer de la lectura, permet desenvolupar un potencial i una riquesa enormes en els participants. A partir d'una sèrie de pautes i consignes cada Club de lectura adopta una personalitat pròpia i inesperada i sovint els mateixos assistents se sorprenden de les seves pròpies capacitats.

Els llibres protagonistes són principalment de Lectura Fàcil i de diversos gèneres literaris: clàssics, poesia, salut, biografia, ciència ficció, etc. Els tallers es complementen amb fragments d'altres llibres que no són de lectura fàcil i d'articles de revistes i diaris.

Inicialment van participar-hi 13 usuàries i el taller es duia a terme a la sala polivalent dels Habitatges. Posteriorment, la Biblioteca Ignasi Iglesias-Can Fabra del barri es va assabentar del Club de Lectura a partir de la Revista dels Habitatges, on apareixien escrits realitzats per participants del club. Aquesta revista es crea amb la col·laboració dels veïns, professionals i voluntaris. Es va fer arribar una còpia a les entitats i recursos del barri, entre ells, la Biblioteca. A partir d'aquí, la Biblioteca va oferir un espai per a realitzar el Club de Lectura a les seves instal·lacions. El canvi d'ubicació es va dur a terme el 25 d'octubre de 2011.

- **Objectius**

Objectius generals:

- Treballar la lectura mitjançant llibres de lectura fàcil.
- Fomentar hàbits de redacció i escriptura
- Fomentar la imaginació i creativitat
- Crear un espai de trobada que faciliti la interacció i el diàleg de forma voluntària, activa i espontània
- Evitar l'aïllament social

Objectius específics:

- Mantenir la ment activa i prevenir el deteriorament cognitiu
- Potenciar un estat de benestar general i desenvolupament personal a través de l'activitat i les relacions socials
- Cohesionar el grup
- Reforçar l'autoconfiança i l'autoestima,

Objectius col·laboració amb la Biblioteca:

- Donar a conèixer un recurs públic del barri de Sant Andreu
- Aprendre els recursos que ofereix la biblioteca pública i fer-ne ús
- Facilitar la participació en activitats grupals externes als Habitatges.
- Potenciar l'intercanvi intergeneracional derivat de compartir l'espai amb d'altres persones del barri usuàries de la Biblioteca i amb el personal de la mateixa.

- **Metodologia de les sessions**

- 1) Tria del llibre
- 2) Realització d'exercicis senzills de gesticulació i relaxació de la boca, la mandíbula i la llengua per a afavorir la lectura
- 3) Explicació de la biografia de l'autor i, si la lectura ho requereix, ubicació del context històric, polític i social.
- 4) Lectura: cada participant llegeix una pàgina. Si el llibre és molt llarg, cada participant haurà llegit prèviament dos o tres capítols pel seu compte.
- 5) Posada en comú de la lectura: impressions i dubtes.
- 6) Exercici d'escriptura relacionat amb el text (etc.). Es realitza individualment, en parella o en grup.
- 7) Lectura dels exercicis i posada en comú sobre l'experiència de fer-los.
- 8) Proposta d'exercicis per a realitzar a casa (individualment, en parella o en grup).

- **Exemples d'exercicis:**

-Completar textos, escriure poesies, substituir paràgrafs, inventar continuacions, canviar títols o finals, escriure contes, crear personatges nous, fer entrevistes fictícies als personatges del llibre, etc

- **Relació dels llibres de Lectura Fàcil treballats**

- ❖ *La meva família i altres animals*, de Gerald Durrell
- ❖ *Dr. Jeckyll i Mr Hyde*, de Robert Louis Stevenson
- ❖ *Anna Frank, el diari d'una noia*.
- ❖ *Tant de gust... Sr. Maragall*, de M. Carme Bernal i Carme Rubio.
- ❖ *La mirada ferida*, de Mireia Companys Tena
- ❖ *Tant de gust... Senyora Rodoreda*, de M. Carme Bernal i Carme Rubio
- ❖ *No estem mai sols: conèixer Miquel Martí i Pol*, de Carme Pérez Arnau
- ❖ *El escarabajo de oro*, d'Edgar Allan Poe
- ❖ *Les mateixes estrelles*, de Núria Martí Constans

- **Properes lectures 2012-2013**

- ❖ *De Chamartín a Collbató*, de M^a dels Àngels Selles i Pons.
- ❖ *Moby Dick*, de Josep Lorman
- ❖ *El misterio del cuarto amarillo*, de David Fernández
- ❖ *Tant de gust... senyor Verdaguer*, de M. Carme Bernal i Carme Rubio
- ❖ *L'home invisible*, de José Aranda
- ❖ *Tant de gust... senyor Llull*, de M. Carme Bernal i Carme Rubio

- **Activitats complementàries**

Les activitats complementàries estan vinculades a l'intercanvi intergeneracional i la promoció de l'envelliment actiu. Són activitats sorgides en l'entorn del Club de Lectura i que han estat obertes a la participació d'altres usuaris dels habitatges, familiars, amics, voluntaris, veïns del barri i usuaris de la Biblioteca.

- ❖ **Xerrada a càrrec d'Elena Martínez**, directora editorial de l'editorial Comanegra de Barcelona: què és una editorial, com es fa un llibre, com es decideixen els llibres que es publiquen, mostra d'exemples, anècdotes del procés editorial, etc.
- ❖ **Elaboració d'un conte per part de les participants al Club de Lectura:** "*Una ilusión planetaria de las damas de Joan Torras*".

- ❖ **Exposició de contes infantils escrits per les participants i il·lustrats pels seus néts.** La temàtica és "La dona i el seu paper a la societat". Amb la finalitat de canviar la percepció del paper de la dona en la societat a través dels contes. Exposats a la sala polivalent dels Habitatges Joan Torras durant el mes de maig de 2011

- ❖ **"Veus de dona":**

Activitat especial per commemorar el Dia de la dona aportant frases, textos, poemes i exposició dels treballs realitzats a la sala polivalent dels Habitatges Joan Torras durant el mes de març del 2012

- ❖ **Participació en la 4ª trobada de Lletraferits per la diada de Sant Jordi.**
Lectura de fragments de poemes. Organitzat per l'Ajuntament de Sant Andreu a la plaça Orfila el 23 d'Abril.

- ❖ **Vivència Lorquiana:** Recital participatiu que tracta de provocar vivències a l'entorn de la poesia de Federico García Lorca. A càrreg de 'Chica Fernández', cantora, Roger Pacheco, guitarrista i Miquel Pacheco, presentador. Amb la participació de les usuàries del taller i altres assistents.

- ❖ **Trobada “Les àvies bressolen”** a la Biblioteca Ignasi Iglesias – Can Fabra. Espai molt emotiu en el qual tres generacions (àvies, mares i nadons) es van reunir per a mantenir una tradició oral: cantar les cançons de bressol. Posteriorment la Biblioteca va editar una recopilació de les cançons. *Col·laboració de la Marta Garcia Garcia (Auxiliar tècnic de la biblioteca, responsable del programa “Nascuts per llegir”) i l’Esther Corbera (Responsable de serveis per a persones amb necessitats específiques).*

Link de la notícia al web de la Biblioteca Ignasi Iglèsies-Can Fabra:
http://w3.bcn.es/V51/Serveis/Noticies/V51NoticiesLlistatNoticiesCtl/0,2138,171934075_173107348_1_1717213339,00.html?accio=detall&home=&nomCanal=Noticia

Link del cançoner:

<http://w3.bcn.es/fitxers/biblioteques/iiglesias/canonerlesaviesbressolen.529.pdf>

- ❖ **Participació en el projecte “Una mà de contes” del MNAC (Museu Nacional d’Art de Catalunya) en col·laboració amb la Xarxa de Biblioteques de Barcelona.**

La participació del Club de Lectura en el projecte, inicialment ideat per a infants, va despertar l’interès dels organitzadors de l’activitat i van convidar tot el grup a conèixer el museu.

Link pàgina web del projecte:

http://www.mnac.cat/actualitat/pre_noticies.jsp?lan=001&id=00000660

- ❖ **Activitat temàtica: Festival dels sentits.** Exposició de poemes, cançons i contes amb el tema “Els cinc sentits” a la sala polivalent dels Habitatges Joan Torras durant Juny de 2012
- ❖ **Festa de la pau:** Reflexions, pensaments, poemes i activitats al voltant del tema “la pau interior i la pau global”. Exposat actualment a la sala polivalent dels Habitatges Joan Torras.

Opinions de participants:

“Vamos a la Biblioteca a la clase de lectura, a pesar que a muchas nos cuesta andar. Vamos con ilusión, allí nos reunimos con las compañeras y es muy agradable poder compartir este rato de lectura”

“El temps em passa ràpidament i ja estem a Octubre, em començat ¡El club de lectura! Una de les activitats que més m’agraden. M’han fet descobrir pensaments i interès per llegir i escoltar a les meves companyes les diferents versions que fem dels deures.”

“El Club de Lectura solo me ha aportado cosas positivas: Ha hecho que me relacionara con las compañeras y de todas ellas he aprendido, me ha dado seguridad y no me cuesta tanto expresar mis opiniones, me ha descubierto libros que no conocia y muchas cosas más.”

Resultats obtinguts

- Des de l'inici del Club de lectura s'han treballat nou llibres de Lectura Fàcil, alternats amb diversos textos: contes curts, poesia, llibres de lletra gran, fragments de novel·la, articles de diaris i revistes, etc.
- El nombre de participants ha passat de 13 a 19. El perfil és de dones d'entre 75 i 90 anys, la majoria catalanoparlants.
- Hi ha hagut una molt bona predisposició per part de totes les participants, molt activa a l'hora d'intervenir amb comentaris, opinions i exercicis.
- Gran atenció i interès pels temes proposats i també pels que elles han suggerit.
- Gran cohesió grupal i ajuda mútua entre les participants
- Ambient agradable i alegre durant els tallers.
- Ha augmentat l'ús que en fan del servei de préstec de la Biblioteca

Conclusions

Després de dos anys des de l'inici del Club de lectura fàcil podem concloure que ha estat un èxit tant pel nombre de participants, que ha anat augmentant, com per l'interès i el compromís demostrats.

La varietat de les activitats complementàries, especialment de l'escriptura, ha millorat la motivació i l'autoestima de les participants i les ha animat a ser proactives en els tallers successius.

El Club de Lectura, doncs, ens confirma que és una molt bona eina per a assolir els objectius proposats inicialment. A més de ser un espai de trobada alegre i divertit, els diferents tallers estimulen la vitalitat (i per tant també la salut) de la gent gran.

Dades de contacte del centre:

Habitatges amb serveis per a gent gran “Joan Torras”

Direcció dels Habitatges Joan Torras: M^a del Mar Estepa

C/Fernando Pessoa N° 2-4

c.p. 08030 - Barcelona

Telf: 933115385

Correu: mestepa@abd-ong.org